REPUBLIKA

ROK II. | ŁODZ, PONIEDZIAŁEK 7 STYCZNIA 1924 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 150.000 | № 7

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. TELEFON 22-14. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6 — 7 POPOŁUDNIU. RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ.

Wybory uzupełniające do senatu francuskiego.

Poincare ponownie wybrany.

Niemcy muszą płacić swe zobowiązania.

PAT. — PARYŻ. 6 stycznia — Dziś odbyły się częściowo wybory do senatu. Rezultaty są następujące: konserwatyści i liberałowie 19 mandatów, republikanie 15, republikanie lewi 24, radykałowie i socjal-radykałowie 47, socjaliści 3, razem 166. Między wybranymi na nowo znajdują się: Poincare, Louis Bourgeois, De Monvieur, Le Brain i Hirschhanuer. Wśród osobistości, które przepadły przy wyborach, znajduje się: wiceprezydent senatu River, i Mouiat. Wobec powyższego rezultatu wyborów republikanie zyskują jeden mandat, tracą dwa, republikanie lewicowi zyskują jeden, tracą dwa, niezależni radykałowie zyskują jeden, tracą jeden, radykałowie i socjal- radykałowie zyskują dwa, tracą dwa, socjal-republikanie zyskują dwa, socjaliści zjednoczeni zyskują jeden. Ilość mandatów konserwatystów i liberałów pozostaje niezmienioną. Ponowny wybór został przyjęty gorącą owacją. Gobus, radca generalnego departamentu Mosy, wygłosił przemówienie, w którem zaznaczył, że senatorowie departamentu Mosy w chwili tryumfalnego wyboru Poincarego wyrażają mu zaufanie, podziw, wdzięczności i głębokie uczucia sympatji w imieniu całej uldności departamentu Mosy.

Odpowiadając na powyższą mowę, Poincare zaznaczył. Jestem głęboko wzruszony manifestacją, która dotyczy nietylko przedstawiciela departamentu Mosy, lecz również i szefa urzędu, a jest więc aprobatą polityki tego rządu w sprawie odszkodowań i bezpieczeństwa kraju. Polityka ta poświęcana będzie z całym koniecznym uporem wszystkie swe wysiłki sprawie osiągnięcia pokojowego zwycięstwa i doprowadzenia do całkowitego dokonania zobowiązań, przyjętych przez Niemcy wobec ich zwycięzców.

WYBÓR POINCAREGO DO SENATU.

PAT. — PARYŻ, 6 stycznia — Poincare został ponownie obrany do senatu 794 głosami na 810 głosujących.

W przededniu objęcia władzy przez Mac Donalda.

MAC DONALD PRZECIW NOWYM WYBOROM.

PAT — LONDYN, 6 stycznia — „Daily Chronicle" donosi z kół. zbliżonych do przywódców partji robotniczej że Mac Donaldowi udało się przekonać posłów partji robotniczej, a w szczególności lewe skrzydło tej partji, że naród potrzebuje przedewszystkiem pokoju, wobec czego rozpisywanie nowych wyborów nie jest wskazane. Należy również uregulować stosunki z kontynentem, w czem ma się także mieścić podjęcie dyplomatycznych stosunków z sowietami.

... rozpocznie posiedzenie swe 29 albo 30 stycznia po utworzeniu gabinetu Mac Donalda. Partja robotnicza według „Tempsa" ma być zdecydowana z programu swego narazie wycofać wszystkie kwestja, które utrudniałyby liberałom i poparcie gabinetu robotniczego.

LABOUR PARTY SZUKA POPARCIA LIBERAŁÓW.

PAT. —PARYŻ. 6 stycznia Londyński koresponden „Tempsa" donosi, że parlament angielski po obaleniu gabinetu Baldwina zostanie odroczony i

Przed konferencją Małej Ententy.

PROGRAM KONFERENCJI MAŁEJ ENTENTY.

AW. — WIEDEŃ. 6 stycznia — Według wiadomości z Belgradu program konferencji małej ententy opierać się ma na następujących trzech punktach: 1. Sytuacja polityczna w środkowej Europie, przyczem sprawa przystąpienia innych państw do małej ententy nie będzie brana pod uwagę, 2. Sytuacja finansowa Węgier. 3. Zajęcie stanowiska wobec sprawy uznania Rosji sowieckiej.

Poza tem obrady konferencja nie wyjdzie. Już w pierwszym czytaniu obrad omówione będą najważniejsze sprawy tak że pozostały czas poświęcony zostanie poufnym konferencjom ministrów spraw zagranicznych małej ententy oraz omówieniu spraw mniejszości.

WYJAZD BENESZA.

PAT. — PRAGA, 6 stycznia — W dniu dzisiejszym Benesz wyjechał do Białogrodu na konferencję państw małej ententy. Po konferencji Benesz uda się bezpośrednio do Londynu na narady dotyczące pożyczki węgierskiej i powróci dnia 21 stycznia.

CZESI PRZECIW SOWIETOM.

PAT. — PRAGA, 6 stycznia. „Narodni Listy" ogłaszają artykuł pióra Kramarza, przestrzegający konferencję białogrodzką przed uznaniem sowietów. Kramarz daje wyraz nadziei, że konferencja w Białogrodzie zamiast wyrządzić nie dającą się naprawić szkodę idei słowiańskiej, zajmie się raczej położeniem podstaw jeszcze ściślejszego związku między Francją a państwami słowiańskiemi, na czele których kroczyłaby odbudowana Rosja.

HANDEL ROSYJSKO-NIEMIECKI W ROKU 1924.

AW. — MOSKWA, 6 stycznia — Przedstawiciel wniesztorgu w Berlinie Stomoniakow, zamieszcze w „Izwistjach" spostrzeżenia dotyczące stosunków handlowych rosyjsko-niemieckich. Przedstawicielstwo handlowe Z.S.S.R. w Berlinie w roku 7923 wydało przeszło 70 miljonów pudów zboża, ogólny obrót przedstawicielstwa handlowego wynosi 160 miljonów rubli złotych, których 4/5 przypada na eksport z Rosji a jedna trzecia na import do Rosji. W obecnej chwili według Stomoniakowa kapitał niemiecki nie może odgrywać tej roli w odbudowie gospodarstwa Z.S.S.R. jaką odgrywał w roku ubiegłym niemniej jednak posiada dla gospodarstwa rosyjskiego b. poważne znaczenie.

BOMBA POD PAŁACEM KRÓLEWSKIM.

PAT. —TOKIO, 6 stycznia. — Odbyła się tu przed niezamieszkanym obecnie pałacem królewskim manifestacja, podczas której pewien koreańczyk rzucił bombę, która jednak nie wybuchła. Przy sprawcy zamachu znaleziono jeszcze trzy bomby.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

KOMISJA DO ZBADANIA ZAJŚĆ LISTOPADOWYCH.

PAT. — WARSZAWA, 5 stycznia. — Komisja sejmowa do zbadania zajść w dniach od 6—8 listopada w Krakowie, Tarnowie i Borysławiu na dzisiejszym swem posiedzeniu ukonstytuowała się wybierając na przewodniczącego posła Kozłowskiego (Z. L. N.), posła Putka (Wyzwolenie) jako referenta zajść krakowskich, posła Wichlińskiego (Ch. D.) jako referenta zajść w Tarnowie, oraz posła Libermana (P. P. S.) jako referenta zajść w Borysławiu. Po zbadaniu przez sprawozdawców odnośnych aktów w min. spr. wewnętrznych komisja zbierze się dnia 22 b. m. dla złożenia programu prac, poczem wyjedzie do Krakowa, Tarnowa i Borysławia, celem zbadania zajść na miejscu.

CZY W POLSCE ISTNIEJE NIEWOLNICTWO.

PAT. — WARSZAWA, 5 stycznia — W związku z informacjami, które pojawiły się w prasie, min. spraw zagranicznych komunikuje, że sekretarjat generalny Ligi narodów wystosował w myśl uchwały 4-go zgromadzenia Ligi pismo okólne w celu ankiety w sprawie zwalczania niewolnictwa. Na skutek widocznego nieporozumienia pismo to otrzymał również rząd polski. W odpowiedzi wystosowanej przez min. spraw zagranicznych nieporozumienie to wyjaśnione zostało przez stwierdzenie, że w państwie polskim niewolnictwo przestało istnieć w wieku XIII, a kolonji Polska nie posiada.

Venizelos prezydentem izby.

PAT. — ATENY, 6 stycznia. — Venizelos został wybrany 345 głosami na 385 głosujących w parlamencie prezydentem izby.

ATENY, 6 stycznia. — „Typos" donosi że Venizelos miał się wyrazić, że sprawę dynastji uważa za załatwioną i że opowiedział się za wniesieniem programu czysto republikańskiego.

Rozszalałe żywioły w Europie.

PONOWNE TRZĘSIENIE ZIEMI.

PAT. — ANCONA, 6 stycznia. — Ponowne trzęsienie ziemi zostało tu odczute w Mont Golfo. Liczne domy zostały uszkodzone.

SILNE MROZY WE WŁOSZECH.

PAT. — RZYM, 6 stycznia. — Panują tu silne mrozy. W Wenecji zamarzły wody. W Bolonji i Mantuj lawiny, toczące się z górnej Adyki, przerwały komunikację oraz zniszczyły tor kolejowy.

SPADEK POZIOMU WODY SEKWANY

PAT. — PARYŻ, 6 stycznia. — Przybór wody w Sekwanie osiągnął najwyższy poziom. W różnych dopływach Sekwany rozpoczął się spadek. Trwa sucha pogoda.

CAR FERDYNAND CHCE POWRÓCIĆ DO BULGARJI.

PAT. — GENEWA, 6 stycznia. — „Tribune de Geneva" podaje wiadomość że były car Bułgarji Ferdynand zwrócił się do rządu bułgarskiego z prośbą o udzielenie mu pozwolenia na powrót do Bułgarji, gdzie pragnie zamieszkać, jako obywatel bułgarski. Według informacji dziennika, rząd bułgarski miał zająć przychylne stanowisko wobec tej prośby.

UCHWALENIE USTAWY O BEZPIECZEŃSTWIE PAŃSTWA.

PAT. — SOFJA, 6 stycznia — Sobranje uchwaliło dziś w trzecim czytaniu projekt ustawy o bezpieczeństwie państwa. Zgodnie z nowem prawem, wszystkie organizacje, nawołujące lub wkraczające na drogę działania, albo posługujące się aktami przemocy w celu zmiany ustroju państwa, są zakazane.

DEMENTI.

PAT. — LONDYN, 6 stycznia. — Zaprzeczają tu pogłoskom o dymisji niemieckiego ambasadora w Londynie.

ZAKOŃCZENIE STREJKU W PRZEMYŚLE METALURGICZNYM

PAT. — BERLIN, 6 stycznia — Konflikt w przemyśle metalurgicznym jest zakończony. Rokowania między robotnikami a przemysłowcami doprowadziły do porozumienia i praca ma być wkrótce podjęta.

W sprawie waloryzacji płacy.

Niedawno zamieściliśmy w „Republice" szereg wywiadów z przedstawicielami przemysłu i banków w sprawach, związanych z waloryzacją płac. Obecnie drukujemy nadesłane nam słuszne uwagi pracownika, otwierając nadal wolne pole do dyskusji w zasadniczych kwestjach waloryzacyjnych..

Redakcja.

Zamieszczona niedawno w „Republice" ankieta nastręcza kilka uwag. Przedewszystkiem niezrozumiałą jest dla mnie argumentacja p. dyr. Pawłowskiego, który twierdzi, że z chwilą uchwalenia ustawy o przymusowem stosowaniu wskaźnika drożyźnianego przestała istnieć swoboda ustalania płacy na podstawie obopólnego porozumienia. Dlaczego? Uchwała sejmowa oznacza nic innego jak to, że nie wolno w następnym miesiącu obniżać płacy, pobieranej przez pracownika w miesiącu poprzednim, bez wymówienia mu pracy na zasadach ogólnych. Bo przecież dodatek drożyźniany nie jest żadną podwyżką, lecz tylko wyrównaniem wartości pieniądza z powodu jego deprecjacji, wyrównaniem nadomiar niekompletnem z powodu tego, że rząd zbyt skąpo uwzględnia drożyznę oraz zbyt rzadko stosuje podwyżki. Takie samo prawo istniało i przed wojną i istnieje obecnie we wszystkich krajach, posiadających walutę normalną. Gdyby fabrykant czy kupiec chciał obniżyć swemu pracownikowi płacę bez zgody tegoż, to byłoby to rozwiązaniem umowy, co pociąga za sobą rygor odszkodowania lub wymówienia.

Rozumowanie p. prezesa Oskara Kona jest na ogół słuszne, ale i on bez racji wiąże sprawę waloryzacji ze sprawą przedłużenia dnia roboczego. Cóż właściwie znaczy waloryzacja? Nic innego, jak to, że teraźniejszą pensję zasadniczą wyrażoną w markach polskich muszą przeliczyć na złote, czyli z miernika chwiejnego na stały. Żadnej podwyżki pracownikowi przecież się przez waloryzacje nie daje, nie bacząc na to, że nawet wyrażona w złotych jego pensja zasadnicza jest niższą od normy przedwojennej. Niedość na tem. Waloryzacja może nawet w pewnych wypadkach oznaczać obniżkę, bo trudno się łudzić, ażeby po wprowadzeniu waloryzacji ustała drożyzna, (która ma swoje inne przyczyny), a tymczasem przy wypłacie w złotych dodatek drożyźniany zapewne ustanie.

Z jakiej tedy racji pracodawcy za tę samą płacę (względnie nawet za niższą mogą żądać więcej pracy? Nadmieniam także, że to czyhanie na przedłużenia dnia roboczego jest ze strony pracodawców dążeniem błędnem, bo dłuższa praca jest mniej intensywna, a przez to mało na niej zyskają. Dłuższa praca pomnaża nadto ilość bezrobotnych, których żywić musi państwo, oczywiście na koszt warstw zamożniejszych, przeto to co sfery te zarobią na robotniku stracą one na podatku. Wreszcie, skrócenie dnia roboczego do ośmiu godzin zostało teraz osiągnięte nie tylko z powodu tego, że po wojnie zwyciężyła poniekąd demokracja, lecz i przez to, że po wojnie nastąpiło fizyczne osłabienie warstwy pracującej, która wycieńczona wojną i dalszem nędznem odżywianiem się, nie jest poprostu w stanie dłużej pracować i wszelką nadmierną pracę musiałaby przypłacić zdrowiem. Dlatego klasa pracująca z takim uporem bronić musi ośmiogodzinnego dnia roboczego. Jest to dla niej kwestja zarówno sprawiedliwości i kultury jak i życia.

Pracownik.

SPEKULACJA NA SPADKU FRANKA FRANCUSKIEGO.

PAT. — PARYŻ, 8 stycznia — Minister finansów przygotowuje szereg zarządzeń i środków w celu zapobieżenia spekulacji, jaka się ujawniła w związku z obecnym spadkiem franka francuskiego. „Petit Parisien" zauważa, że Niemcy którym nie powiodło się stosowanie biernego oporu, zwracają obecnie całą swą uwagę na deprecjację waluty francuskiej.

Rosja, jako rynek zbytu.

Odczyt dyr. Pawłowskiego.

W dniu wczorajszym mec. St. Pawłowski dyr. krajowego związku przemysłu włókienniczego wygłosił odczyt o swym pobycie w Rosji Sowieckiej.

W prelekcji tej uwidocznił się niepospolity dar obserwacyjny dyr. Pawłowskiego, który przez dłuższy czas pozostając na stanowisku przedstawiciela potężnego związku miast rosyjskich (sojuż gorodow) — miał możność dokładnego poznania Rosji, tego olbrzymiego odbiorcy wytworów przemysłu łódzkiego.

Prelekcjia dyr. Pawłowskiego to cały szereg ciekawych spostrzeżeń, obejmujących całokształt życia współczesnej Rosji

Rosja współczesna, ten kraj niemożliwości, nie jest dzisiaj taką, jak to nasza opnja sobie wyobraża.

O ile istnieją dzisiaj poważne trudności paszportowe — o tyle sama podróż do Rosji odbywa się zupełnie normalnie i nie różni się bynajmniej od podróży po krajach zachodniej Europy: te same wagony restauracyjne i sypialne, naturalnie dla posiadaczy dolarów, jednakowo są dostępne.

Szykan i trudności na granicy niema żadnych, a pierwsze wrażenie, jakie się odnosi w Moskwie jest bardzo dodatniem gdyż czystość na dworcu jest poprostu zadziwiająca.

Miłe wrażenie sprawia również ruch uliczny Moskwy, gdzie tramwaje, dorożki automobilowe i typowe rosyjskie dorożki — „lichaczi", kursują jak za czasów przedwojennych.

Na ulicach uderza ubogość garderoby publiczności, natomiast sklepy nie świadczą bynajmniej o tarapatach jakie Rosja przebyła: w sklepach tych dostać można wszystko świeże ryby, kawiar, drób i dziczyzne, winogrona itd.

Jednem z bardzo ciekawych zjawisk jest t. zw. zgęszczenie mieszkań, wskutek głodu mieszkaniowego jeden lokal zamieszkuje kilka rodzin, które korzystają wspólnie z kuchni, a ceny tych „upaństwowionych" mieszkań są 10-krotnie wyższe niż przed wojną.

Teatry moskiewskie nie różnią się zupełnie od przedwojennych, jakkolwiek ceny miejsc są bardzo wysokie i wynoszą przeciętnie około 5 dolarów.

Teatry te pod względem wystawy, doboru sztuk i reżyserji stoją na poziomie przedwojennym, a prócz nich powstał cały szereg nowych teatrów, jak na prz. teatr eksperymentalny Mejerholda.

Ciekawie przedstawiają się również stosunki gospodarcze Rosji.

Obecnie rozpoczęła swą działalność największa giełda moskiewska, a niemniej ożywiona działalność zapanowała na „czarnej giełdzie", gdyż tego rodzaju „tranzakcjami" zajmuje się około 30.000 ludzi, przy czem giełda ta nie kryje się bynajmniej, ale reklamuje całkiem otwarcie.

Obie te giełdy dokonywują najrozmaitszych tranzakcji i operacji walutowych a mianowicie: tranzakcji rublami sowieckiemi (sow — znaki) czerwońcami, zabezpieczonemi w banku państwa, walutami, dolarami, funtami i pożyczkami państwowemi

Przechodząc do analizy stosunków w przemyśle należy pamiętać o t. zw. „Nożycach Trockiego".

Ponieważ ceny produktów wiejskich są bardzo niskie w stosunku do cen produktów miejskich, przeto z powodu tej różnicy cen chłop nie może nabywać produktów przemysłowych, to też przemysł rosyjski przeżywa obecnie nader ostry kryzys.

Wobec tego życie gospodarcze powoli zamiera i rząd usiłuje obie strony tych nożyc ściągnąć do siebie.

W tym celu stara się obniżyć ceny produktów przemysłowych i podwyższyć ceny produktów zbożowych, co się w pewnej mierze rządowi udało to.

Z drugiej strony konsument nie jest w stanie nabyć odpowiednich produktów włókienniczych, gdyż na rynku wewnętrznym ich nie znajdzie.

To też, gdy cały szereg przeszkód zostanie usunięty przemysł łódzki znajdzie w Rosji odbiorcę, gdyż w Moskwie żadnych innych produktów prócz marnych rosyjskich — niema.

Przemysł łódzki świetnie jest dostosowany do potrzeb Rosji i to jest może jego największa potęga, tak że w tej dziedzinie otwierają się dla niego dalekie horyzonty.

Reasumując więc swe wywody prelegent dochodzi do wniosku, że stosunki rosyjskie kształtują się powoli pod wpływem praw gospodarczych i prawa te muszą wkońcu zatryumfować nad doktryną.

Wówczas, a jest to kwestja niedalekiej przyszłości — przemysł łódzki znajdzie w Rosji rynek zbytu.

Za pięknie wypowiedzianą prelekcię publiczność wypełniająca po brzegi salę Cacina — nagrodziła dyr. Pawłowskiego szczeremi oklaskami.

W najbliższej przyszłości mogą się rozpocząć rokowania o polsko rosyjski traktat handlowy. Uważamy, iż dyr. Pawłowski należy do najbardziej powołanych do zasiadania w delegacji polskiej, która rokować będzie w tej sprawie. **K.**

Rok 1924.

Obecny rok 1924 jest rokiem przestępnym. Liczy 366 dni. Zaczyna się wtorek, kończy się we środę. Liczy 52 niedziele i 16 świąt. Z niedzielami zatem liczy 68 świąt, a 298 dni do pracy. Odpoczywać tedy będziemy co 6 dzień. Do tego trzeba doliczyć święta krajowe, lokalne, narodowe i partyjne. Tak więc rok 1924 będzie u nas rokiem próżniaczym. Czas najwyższy, aby skreślić u nas połowę świąt, bośmy za ubodzy na takie próżnowanie. Ciekawy jest miesiąc luty. Zaczyna się od piątku i na piątku się kończy. Czyżby to miał być miesiąc najnieszczęśliwszy?...

W roku 1924 będziemy świadkami 3 zaćmień słońca i 2 zaćmień księżyca. Pełne zaćmienie księżyca przypada na 20 lutego, częściowe zaćmienie słońca na 5 marca, u nas niewidzialne, częściowe zaćmienie słońca na 31 lipca, u nas niewidzialne. Pełne zaćmienie księżyca na 14 sierpnia, u nas niewidzialne, wreszcie niewidzialne u nas częściowe zaćmienie słońca na 30 sierpnia.

W roku 1924 upływa lat:

7432 od stworzenia świata według kalendarza starożydowskiego.

6028 od stworzenia świata według kalendarza starożydowskiego.

5685 od stworzenia świata według nowszego kalendarza żydowskiego.

3876 od założenia m. Rzymu (753 r. przed Chrystusem).

2308 od Arystotelesa (386—320 przed Chrystusem) jednego z największych duchów ludzkości.

1224 od założenia m. Krakowa (w r. 700 po Chrystusie).

624 od wynalezienia prochu strzelniczego.

500 od założenia uniwersytetu w Krakowie (w r. 1364).

500 od powiększenia krakowskiego uniwersytetu.

431 od odkrycia Ameryki.

128 od objęcia w posiadanie Krakowa przez austrjaków.

74 od ostatniego wielkiego pożaru Krakowa.

60 od wynalezienia dynamitu przez Nobla.

W jubileusze jest rok ten bardzo ubogi. Najważniejszym jubileuszem w r. 1924 — to 200 rocznica urodzin Emanuela Kanta, znanego filozofa niemieckiego. W kwietniu b. r. przypada 175 rocznica urodzin anglika Józefa Bramaho, wynalazcy prasy hydraulicznej. Na rok 1924-ty przypada 100 rocznica urodzin fizyka niem. G. R. Kirchhoffa, chemika angielskiego A. Williamsa, 25 rocznica zgonu chemika Bunsena. W tym roku będzie obchodził włoski wynalazca telegrafu bez drutu Marconi 50 rocznicę urodzin. W r. 1924 upływa lat 200 od sporządzenia termometru Fahrenheita. W r. 1874, a więc 50 lat temu, umarł Filip Reiss, którego Niemcy uważają za wynalazcę telefonu. Tymczasem w tym roku wynalazł telefon amerykanin Graham Bell.

Dola urzędników państwowych.

Wywiad „Republiki" z dr. Raabe, prezesem Centr. Komitetu Pracowników Państwowych i prezesem organizacji urzędników prywatnych.

Przedstawiciel nasz w Warszawie uzyskał wywiad z dr. Raabe, dymisjonowanym przez rząd Witosa za działalność w C. K. P. P. i zadał mu szereg pytań co do sytuacji sfer urzędniczych.

P. Raabe zaznaczył przedewszystkiem że urzędnicze „dziś" wiąże się ściśle z ponurem „wczoraj", kiedy to tryumf święciły rugi, redukcja, szykany i odrzucenie poprawek C. K. P. P. do nowej ustawy, która weszła w życie od 1.10 - 1923 r.

Redukcja była może uzasadnioną w ścisłem założeniu kursu oszczędnościowego, ale w metodach okazała się ona klęską dla setek rodzin urzędniczych. Sam wybór terminu redukcyjnego był fatalny gdyż nastąpił przed zimą, przed świętami i w dniach orgji drożyźnianej. Co zaś najbardziej uderzające, że na miejsce redukowanych urzędników — przyjmowano innych, wybitnie lojalnych wobec stanowiska ND. Brak tej lojalności u urzędnika był wystarczającym argumentem, aby powodować rugi bez żadnych motywów, wprost bezlitośnie.

— Jak wpłynęła na poprawę bytu nowa ustawa uposażeniowa?

— Głębokie rozgoryczenie spowodowało odrzucenie poprawek naszych do tej ustawy. Urzędnicy stracili ufność do sejmu i nie łudzą się już, że czynniki te przyniosą im poprawę bytu. Wogóle ustawa obniża płace niższych kategorji, obniża płace za godziny nadliczbowe, co szczególnie dotyka nauczycielstwo itp. Naogół, gdyby nie te minusy, mogłaby ustawa być korzystną.

— Czego panowie oczekujecie po nowym rządzie?

— Przedewszystkiem naprawienia wyrządzonych krzywd i wogóle zmiany kursu. Ogół urzędników świadom jest, że półśrodki ze strony rządu nic tu nie pomogą.

— Pozwoli pan prezes, że zadam mu jeszcze pytanie, może zbyt obcesowe, ale uzasadnione niepoprawną ciekawością „Republiki" — jak się pan czuje po dymisji?

— Osobiście bardzo dobrze, ale nie o to chodzi. Oświadczam panu, że dymisja moja, jak i cały szereg innych nie skrępuje w żadnym stopniu rozwoju ruchu zawodowego ani C. K. P. P. ani też organizujących się zrzeszeń pracowników prywatnych. Ruch ten rozwija się kolosalnie i zmierza w kierunku wyzwolenia pracowników umysłowych w Polsce z ucisku moralnego i materjalnego. Wymaga tego interes kraju i z drogi tej nic nas nie sprowadzi, żadne represje ani szykany.

Energiczne i silne te słowa były ostatnie, gdyż odbybywający się zjazd zaabsorbował dr. Raabego całkowicie. Nadchodząca grupa uczestników zjazdu otoczyła tego dzielnego bojownika, prosząc go o wyjazdy do zrzeszeń na prowincję. Jego niewysoka postać, o czarnym zaroście i włoskich oczach zginęła w tłumie.

Wł.

Motyl mordercą.

Przed kilku dniami zmarł w Nowym Jorku jeden z rabinów żydowskich M. A. Meyer.

Zastano go nieżywego, pochylonego nad przyrodniczą książką. Autopsja wykazała, że Meyer był najzupełniej zdrów, z drugiej strony nic nie pozwalało także wnioskować o morderstwie.

Dopiero szczegółowe badania lekarskie wykazały w zwłokach ślady cjankali. Ale i to nie dało rozwiązania zagadkowej śmierci rabina.

Obok stołu, przy którym zmarł, znaleziono na biurku wspaniałego czarnego motyla, którego przysłano mu z Meksyku. Jak wiadomo, do konserwowania owadów, obok innych środków używa się i cjankali. Meyer oglądał motyla i potem sięgnął po książkę, celem sprawdzenia przysłanego mu okazu.

Dla odwracania kartek zwilżał językiem palce, na których pozostały resztki cjankali, wystarczające dla spowodowania porażenia systemu nerwowego.

Widmo unieruchomienia przemysłu łódzkiego.

Czy będzie strejk?

Posiedzenie komitetu wykonawczego związku klasowego.

Z powodu niedojścia do porozumienia między robotnikami a przemysłowcami przemysłu włókienniczego na konferencji sobotniej, odbyło się w dniu wczorajszym posiedzenie komitetu wykonawczego klasowego związku włókniarzy na którem omawiano sytuację, wytworzoną przez odmowę przemysłowców zastosowania podwyżki za drugą połowę grudnia.

Jako referent wystąpił p. Muszyński, który w dłuższem przemówieniu scharakteryzował przebieg konferencji, na której przemysłowcy bezwzględnie odmówili sto sowania wskaźnika za drugą połowę grudnia, motywując to sytuacją w przemyśle.

Przemysłowcy na zapytanie przedstawicieli robotników nie chcieli nawet zagwarantować im, iż nawet bez tej podwyżki nie nastąpi dalsza redukcja.

Kończąc swe przemówienie, p. Muszyński twierdził, że niema żadnych widoków, aby zatarg został pokojowo zlikwidowany, wobec czego należy przygotować ogół robotników do energicznej walki w celu uzyskania 62 proc. podwyżki za drugą połowę grudnia.

W dyskusji nad tą sprawą członkowie komitetu wykonawczego podzielali w zupełności wywody referenta i w końcu uchwalono, w razie nieosiągnięcia porozumienia proklamować ostry strejk.

Następnie omawiano sprawę redukcji i bezrobocia, które zatacza coraz szersze kręgi.

Po zreferowaniu tej sprawy przez p. Danielewicza, uchwalono niezwłocznie przystąpić do akcji i urządzić szereg wieców pod hasłem „chleba i pracy", oraz do nagać się, aby sejm w jaknajkrótszym czasie uchwalił ustawę o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Również postanowiono, że magistrat jest obowiązany przyjść z pomocą bezrobotnym, gdyż już na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej zgłoszono odpowiedni wniosek i magistrat podobno otrzymał na tą akcję od rządu 30 miljardów mk. Wybrano nawet specjalną komisję, która się miała tą sprawą zająć, utknęła ona jednak na martwym punkcie i magistrat nic nie uczynił, by ulżyć losowi robotniczej Łodzi. (b)

Redukcja pracy w przemyśle włókienniczym.

Ubiegły tydzień znamionowało dalsze spotęgowanie się kryzysu w przemyśle włókienniczym.

Jedne fabryki zredukowały dni pracy do minimum inne bądź już zamknęły warsztaty pracy bądź zapowiedziały zamknięcie w najbliższej przyszłości.

Dość stwierdzić, iż z większych fabryk idą tylko Geyera i Niciarnia w Widzewie.

Tow. I. K. Poznański zapowiedziało redukcję pracy do dwóch dni w tygodniu a zjednoczone zakłady Scheiblera i Grohmana do trzech dni w tygodniu.

W ubiegłym tygodniu następujące firmy zamknęły swe fabryki:

Astra w Zgierzu — C-iel i Tabakman, Serejski, Herma n i Rappaport, Gust. B-cia Lamet (przeszło 300 robotników) G. Turner, Kahan, Spiegel i Frydman.

Zredukowały pracę następujące firmy: Lissner i Radke, A. Szmidt, Szmulewicz, M. Rzepkowicz i Monczki, A. Mejer, Jan Koks, W. Boestejn, L. Plikal, J. Kamiński, S. Dancygier, A. Horowicz, H. Malinjak i H. Weiss, Ag'ński i Liberman wszystkie do 3 dni w tygodniu.

Pozatem Teitelbaum do 2 dni, J. Stüldt do 4 dni, Stephan i Werner do 4 dni, Horak, Gross do 4 dni, A. T. Steigert do 2 dni i papiernia w Pabianicach do 3 dni w tygodniu. (p)

Strejk metalowców obejmie fabryki włókiennicze.

W związku z przedłużającym się strejkiem robotników metalowych, odbyło się ogólne zebranie metalowców strejkujących wraz z metalowcami, zatrudnionymi w fabrykach włókienniczych.

Po dłuższej dyskusji postanowiono że o ile w najbliższych dniach strejkują cy nie uzyskają żądanej podwyżki, przyłączą się do strejku również i metalowcy zatrudnieni w fabrykach włókienniczych, wobec czego te ostatnie zostałyby unieruchomione. b

Akcja ekonomiczna związku spożywczego.

Wczoraj w lokalu o. k. z. z. odbyło się ogólne roczne zebranie związku pracowników przemysłu spożywczego na którem między innemi rozpatrywano warunki pracy i płacy w tym przemyśle.

Jako referent wystąpił p. Tomaszewski, który w dłuższem przemówieniu zaznajomiono zebranych z niedaleką walką ekonomiczną, jakkolwiek Łódź robotnicza z powodu odmowy zastosowania ostatecznej podwyżki w przemyśle włókienniczym.

Referent wskazywał, że rzpoczyna się akcje przeciwko ogółowi robotnicznemu, a na ich czele tej akcji stanęli fabrykanci włókienniczy i metalowi. Cała klasa robotnicza winna przeciwstawić się zakusom pracodawców, zmierzającym do zniżenia poziomu płac robotniczych.

W dyskusji nad referatem postanowiono jednomyślnie dać zarządowi wolną rękę i w stosownej chwili przystąpić do walki z innemi gałęziami pracy. b.

Wiadomości bieżące.

STYCZEŃ 7 PONIEDZIAŁEK	Dziś: Lucjana m. Jutro: Seweryna op. Wschód słońca o g. 7.44 Zachód o g. 3.37 Wsch. księżyca o g. 4.52 p. Zachód o g. 2.17 r. Długość dnia 7.53 Przybyło dnia g. 0.8

Nowy podział województwa na okręgi.

Wojewoda Rembowski zarządził zmianę podatku województwa na okręgi kontrolne majątków państwowych na obwody.

Obwód I obejmuje powiaty Koło, Konin, Turek i Łęczyca z siedzibą kontrolna w Kole. Obwód II obejmuje powiaty Brzeziny, Łódź, Piotrków i Radomsk z siedzibą kontrolna w Piotrkowie, obwód III obejmuje powiaty Kalisz, Sieradz, Łask i Wieluń z siedzibą kontrolera w Wieluniu. b.

Teatr Miejski.

Dziś tj. w poniedziałek Teatr Miejski daje nadzwyczaj ciekawą kom. Alfreda de Nuszet p. t. „Świecznik" z udziałem p. Ireny Solskiej-Grosserowej.

We wtorek dla zrzeszeń „Nauczycielka" Niccodemiego w wykonaniu najlepszych sił naszego zespołu z p. Ireną Solską-Grosserawą na czele.

150 milionów na sieroty po poległych.

Z zabawy sylwestrowej w kasynie oficerskiem garnizonu m. Łódź, urządzonej staraniem zarządu domu sierot i zarządu kasyna, wpłynęło na dom sierot po poległych 150 miljonów mk.

Zabawa urozmaicona występami artystów trwała w najmilszym nastroju do późnego ranka. (p)

Grozi nam zupełny brak mięsa.

Grozi nam zupełny bark mięsa. Z powodu wywozu bydła do Gdańska cech rzeźników zawiadomił, odnośne czynniki że zmuszony będzie przerwać dostarczanie mięsa i wroyb ów mięsnych zarówno władzom wojswowym i komendantom prywatnych. b.

Przerwa w ruchu pociągów

Wielkie trudności, jakie doznaje komunikacja kolejowa wskutek zasp śnieżnych, trwają w dalszym ciągu, powodując znaczne opóźnienie pociągów.

Normalne uruchomienie pociągów, nastąpi nawet przy sprzyjających warunkach atmosferycznych dopiero w środku b. tygodnia.

Minister sprawiedliwości w Łodzi

W dniu wczorajszym o godzinie 4-ej rano spóźnionym pociągiem przybył do naszego miasta minister sprawiedliwości p. m. Wyganowski, w towarzystwie prokuratora sądu apelacyjnego p. Hubnera i dyrektora departamentu min. spraw Koniga.

Na drowrcu przywitał przybyłych gości p. wojewoda Rembowski, przedstawiciele sądu prezes Chęciński i Olszyński, delegat adwokatury mec. Cygański, kmtd. PP. w Łodzi Roszkowski, nadkomisarz Niedzielski i naczelnicy więzień łódzkich.

Pan minister zamieszkał prywatnie u p. mec. Cygańskiego.

O godzinie 10 rano odbył pan minister konferencje w obecności prokurato ra sądu apelacyjnego i prokuratorów łódzkich pp. Szmidta i Krychowskiego w sparwach dotyczących działalności prokuratorskich.

Z budynku prokuratury udał się minister do katedry na nabożeństwo celebrowane przez ks. biskupa Tymienieckiego, poczem odbyło się w sądzie okręgowym przedstawienie korpusu sądowniczego.

Po przywitaniu przez pana prezesa sądu przemówił p. minister, akcentując znaczenie sądownictwa i powagę stanowisk, zachowując mimo tak trudnych warunków bytu do najintensywniejszej pracy w tym krytycznym okresie państwa dla ogólnego dobra i świetności Rzeczypospolitej.

Sądownictwo polskie musi być tą pierwszą linją bojową ideałów sprawiedliwości, — linją, która stale winna utrzymywać kontakt z ministerstwem, niby sztabem jego operacyjnym. W celu nawiązania osobiście tego kontaktu zjawił się właśnie minister w sądzie łódzkim.

W godzinach popołudniowych złożył p. minister wizytę Panu wojewodzie Rembowskiemu, J.E. ks. Biskupowi Tymienieckiemu i D-cy okr. korpusu Gen. Dyw. Majewskiemu.

Wieczorem na koleżeńskim przyjęciu w Kasynie Oficerskim na którem zjawili się przedstawiciele władz — aktualne przemówienia wygłosili prezes sądu, wojewoda, ks. Biskup i imieniem samorządu łódzkiego dr. Fichna, prezes Rady miejskiej. Obecnym był również prezes Wojsk sądu okręg. płk. Riedel i prokurator wojsk. płk. Saski.

W dniu dzisiejszym o godzinie 10-ej zwiedzi p. min. prokurature następnie więzienia łódzkie, a o godzinie 12 przybędzie do sądu, gdzie udzielał będzie audjencji od godz. 1-szej o godz. 19

Dozorcy zapowiedzieli strejk od 15 b. m.

Żądają za otwarcie bramy 200 tysięcy marek.

W dniu wczorajszym w lokalu o. k. z. z. kamieniczników odbyło się zebranie dozorców.

Referenci wskazywali, że właściciele nieruchomości graja na zwłokę, wobec czego zatarg należy jaknajspieszniej zakończyć i uregulować płace do zorców chociażby wbrew życzeniom właścicieli nieruchomości. W dyskusji domagano się, aby już w dniu dzisiejszym przystąpić do bezorbocia. Jednakże na wniosek prezydjum uchwalono dać termin właścicielom domów do 15 bm. i o ile w ciągu tego czasu zatarg nie zostanie zlikwidowany, rozpocznie się w dniu 16 bm. ostry strejk.

W tym celu wybrano delegatów po jednym na każdą ulicę, których zadaniem będzie uwiadamianie dozorców, aby w potrzebie wszyscy stanęli do strejku.

W końcu uchwalono żądać za otwieranie bramy 200 tys. mk.

WIELKI BAL MASKOWY

na rzecz Szpitala w Kochanówce

W SALI FILHARMONJI, ODBĘDZIE SIĘ DNIA 13 BIEŻ. MIES.

Bilety do nabycia w Biurze Komitetu, hotel Manteufla, w godzinach: 11—1 i od 5 do 7; w dniu balu—przy Kasie. 73—2

Oskar Kahlert

:: SZLIFIERNIA SZKŁA ::
I PODLEWNIA LUSTER
Łódź, ul. Wólczańska Nr. 109.

61 **Oficjalna Cedula Giełdy Warszawskiej**
akcjowej i dewizowej jest do nabycia
w Polskiej Agencji Telegraficznej
Zawadzka 11 I piętro (Województwo).
Telefony 111 i 1524. — — Codziennie od 1—3 po poł.
W godzinach rannych wszystkie notowania giełd światowych i giełd bawełnianych.

Lecznica Zgierska 17

przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach stale od g. 9 r. do 6-ej w. Elektryzacja, masaż, zastrzyki, szczepienia. Leczenie sztucznym słońcem górskim.
Porada 500,000mkp. 312—6

Wystarczy 6 lekcji

by się nauczyć tańczyć najnowsze tańce według metody paryskiej u znanego tancmistrza paryskiego
p. **Zygmunta Henrykowskiego**
Zapisy i informacje od 5-1o wiecz. w kancelarji przy szkole, Cegielniana 43, a do 5 p. p. w prywatnem mieszkaniu, przy ul. Cegielnianej — № 57. —
UWAGA: Udziela także lekcji prywatnie.

Nauczyciela historji

z pełną kwalifikacją poszukuje gimnazjum męskie. Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja, Piotrkowska № 18 w godzinach urzędowych. 94

Zakład meblowo-tapicerski
Wschodnia 47 **M. BIMKE** Wschodnia 47
poleca **wielki wybór krzeseł, stołów, kosetek, otomanek** oraz **garniturów klubowych**
Przyjmuje wszelkie obstalunki.
Ceny przystępne. Ceny przystępne

HURWICZ i ROTBART

GDAŃSK
Postgasse 3 Tel.: 6147, 5243

MAKLERZY DEWIZOWI

:: PRZYJMUJEMY :: WSZELKIEGO RODZAJU ZLECENIA DO WYKONANIA : NA GIEŁDZIE : GDAŃSKIEJ, ORAZ :: WYKONUJEMY :: WSZELKIE TRANZAKCJE BANKOWE

SZKOŁA TAŃCA W. Lipińskiego

przyjmuje zapisy do grup oraz na specjalne lekcje prywatne. Informacje: Ewangielicka 17, front III p.

Pokój

w Łodzi zamienię na pokój w Warszawie.
Oferty sub. „Zamiana" w admin. „Republiki".

Sp. Akc. **SWELAN**
Fabryka przetworów chemicznych
Pańska 125. Telef 16-08
poleca najwyższej jakości:
Oleinę 99 proc.
Glicerynę żółtą 88 prc.
Mydło włókiennicze 40 proc.
Mydło domowe i doprania 66 proc.

Dr. **Z. Rakowski**
Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i płuc.
Pomorska (Średnia) 10. Przyjm. od g. 12—2 i 5—7.

Dr. **W. Dutkiewicz**
Łódź, Piotrkowska 50
Choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od 4 — 7 w., w niedziele i święta 9-1

Dr. Różaner
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim.
DZIELNA № 9.
Przyjmuje od 8—10 i poł i od 4—8.

TRYBY SAMOCHODOWE
nowe oraz wprawianie wyłamanych zębów do wszelkich czołowych, stożkowych i talerzowych trybów za pomocą specjalnego sposobu.
Cementowanie i Hartowanie wykonywują
Centralne Warsztaty Samochod.
Inż. BRUHON ZIRKE i S-ka
Skrzywiecka 41. Telefon 572.

Dr. **W. Łagunowski**
Gdańska (Długa) № 42.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 12—2 i od 5—8.

Dr. **S. Kantor**
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów
Gabinet Röntgena i światło-leczniczy
ul. Piotrkowska 144 róg Ewangielickiej
Godziny przyjęcia. 9—2 6—8 Dla pań 5—6

CHŁOPCY

do roznoszenia gazet

POTRZEBNI

Zgłaszać się do administracji „Republiki".
ul. Piotrkowska 49.

On demande

Correspondant (e)

français-anglais
de preferance bon (ne) stenographe aux bonnes conditions William Grossman, Piotrkowska 56.

Dr. med. **BRAUN**
Południowa Nr. 32
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8—10 i po 1—2 i od 4 — 8

Reperuję bieliznę
wszelką starannie i niedrogo. Piotrkowska 255 m. 42, I-sza oficyna, II-e piętro.

Mieszkanie do odstąpienia

3 pokoje w śródmieściu w Łodzi z wygodami zamienię na takież w Warszawie za ewentualną dopłatą. Oferty „Mieszkanie" Biuro Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115.

Dr. med. **LUBICZ**
Cegielniana 43.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Leczenie sztuczne słońcem wyżynowym. Przyjmuje od 11—1 i od 5—8

Buchalterka z praktyką i najlepszemi referencjami poszukuje posady. Oferty do administracji pod „Halina". 82—2

Prenumerata: w Łodzi mk. 3,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 4,200,000 miesięcznie.—Zagranicą mk. 8,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 300,000 mk. „Republika" z „Expressem Wieczornym" miesięcznie 5 800,000 mk.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 50.000 za wiersz milimetrowy (na stronie 10 szpalt). W TEKŚCIE: mk. 90.000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). NADESŁANE: mk. 60000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI mk. 60000 za wiersz milimetrowy (na str. 4 szpalt). Zaręczynowe i ślubne, po tekście mk. 2.000.000. Zamiejscowe o 50 proc. drożej. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada. Drobne 50.000. Posady i poszukiwane 20,000. Najmniejsze ogłoszenie 300.000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Olitaszewski. — Czcionk. „Republiki", Piotrkowska 49. — Tłocznia, Piotrkowska 83. — Redaktor Nacz. Marjan Nusbaum-Olitaszewski.